

BAI Chód Cleachtais um Thuairisciú Nuachta Gearr

www.bai.ie

ÚDARÁS
CRAOLACHÁIN
NA hÉIREANN | BROADCASTING
AUTHORITY
OF IRELAND

1. Réamhrá

- 1.1 Réitíonn agus foilsíonn Údarás Craolacháin na hÉireann (“an BAI”) cóid do chraoltóirí, faoi mar a cheanglaíonn an dlí.
- 1.2 Leagtar amach sa Treoir maidir le Seirbhísí Meán Closamhairc (“an Treoir SMCA”)¹ na ceanglais atá ar Bhallstáit an AE maidir le sleachta gearra nuachta a úsáid. Is ionann sliocht gearra nuachta agus sliocht cumhdaigh ar imeacht atá ina ábhar mór spéise don phobal a dhéanann craoltóir teilifíse a atarchur cé nach bhfuil na cearta aige nó aici maidir leis an imeacht sin a chraoladh. Aithnítear an ceart chun na sleachta siúd a úsáid ar mhaithe le cuspóirí craoltaí nuachta sa Treoir SMCA agus tá sé faoi réir roinnt srianta.²
- 1.3 Déanann I.R. 258/2010, Rialacháin an CE (Seirbhísí Meán Closamhairc), 2010 (arna leasú ag I.R. 247/2012, Rialacháin an CE (Seirbhísí Meán Closamhairc) (Leasú), 2012) (“na Rialacháin SMCA”) na forálacha lena mbaineann sliocht gearra nuachta atá sa Treoir SMCA a chur i bhfeidhm isteach i ndlí na hÉireann.
- 1.4 Is é cuspóir an Chóid seo chun na ceanglais a léiriú atá ar an BAI faoi Rialachán 17(6) de na Rialacháin SMCA a fhorálann an méid a leanas:

“the BAI shall ensure that the modalities and conditions regarding the provision of such short extracts are defined, in particular with regard to any compensation arrangements, the maximum length of short extracts and time limits regarding their transmission by the development of a code of practice. Where compensation is provided for, it shall not exceed the additional costs directly incurred in providing access.”
- 1.5 Tugtar sa Chód Cleachtais seo sainmhíniú ar na módúlachtaí agus na coinníollacha a bhaineann le sleachta gearra nuachta a sholáthar agus comhlíonann sé an oibleagáid atá ar an BAI chun Cód Cleachtais a fhorbairt de bhreis ar na Rialacháin SMCA.

2. Rochtain ar shleachta gearra nuachta

- 2.1 Sa tsúil chun ceart an phobail chun bheith ar an eolas i leith imeachtaí poiblí a shásamh, is amhlaidh a dheonóidh craoltóir teilifíse faoi dhlínse an Stáit atá tar éis cearta craolacháin eisiacha a shealbhú ar imeacht éigin arb ard-inspéise don phobal í an ceart ar eagrais teilifíse eile atá bunaithe i bPoblacht na hÉireann nó i mBallstát éigin eile de chuid an AE chun úsáid a bhaint as sleachta lena n-áireamh mar chuid de thuairisc nuachta ghearr i gcláir nuachta ginearálta.
- 2.2 Déanfaidh craoltóir teilifíse atá tar éis cearta craolacháin eisiacha a shealbhú i gcomhair imeachta arb ard-inspéise don phobal í, cinnte de go soláthrófar rochtain ar shleachta gearra nuachta ar bhunús cothrom, réasúnta agus neamh-leatromach.
- 2.3 Cinntítear rochtain trína cheadú do chraoltóirí teilifíse chun sleachta gearra a roghnú go saorálach ó chomhartha an chraoltóra teilifíse tarchuir.
- 2.4 Sa chás go mbíonn craoltóir ag iarraidh leas a bhaint as sleachta gearra nuachta, is amhlaidh a roghnófar an sliocht ar dtús ó chraoltóir a bunaíodh sa Bhallstát céanna agus a bhfuil cearta eisiacha aige maidir le himeacht arb ard-inspéise don phobal é.

Mura féidir é sin a dhéanamh, is amhlaidh a roghnófar an sliocht ón gcráoltóir ábhartha a bunaíodh i mBallstát eile, agus sa chás sin, beidh feidhm ag dlí an Bhallstáit, áit a bhfuil an craoltóir bunaithe a bhfuil an comhartha tosaigh á sholáthar aige (is é sin, a bhfuil rochtain á soláthar aige).
- 2.5 Soláthrófar rochtain ar shleachta gearra nuachta saor in aisce.

¹ Ciallaíonn ‘an Treoir ón gComhairle’ Treoir 89/552/CEEC ón gComhairle an 3 Deireadh Fómhair 1989 maidir le forálacha áirithe a chomhordú a leagtar síos sa dlí, i rialachán nó i ngníomh riaracháin i mBallstáit a bhaineann le tabhairt faoi ghníomhaíochtaí craolacháin teilifíse arna leasú ag Treoir 97/36/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 30 Meitheamh 1997 agus ag Treoir 2007/65/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Nollaig 2007. Tugadh leagan simplithe agus códaithe de na Treoracha seo in 2010: an Treoir maidir le Seirbhísí Meán Closamhairc 2010/13/AE.

² Féach Airteagal 15 agus Réamhaithrisí 55-57 den Treoir SMCA.

3. Imeachtaí arb ard inspéise don phobal iad

- 3.1 Measann an BAI go n-áirítear le himeachtaí ard-inspéise don phobal, i measc eile, na himeachtaí úd ar scéalta móra iad agus/nó iad siúd a tharraingeodh aird líon mór daoine agus/nó iad siúd arb inspéise do dhaoine nach gnách dóibh súil a choinneáil ar imeachtaí den chineál céanna. Áirítear leis sin freisin imeachtaí, de bharr a gcineáil, óna bhféadfaí bheith ag dúil le tionchar mór uathu ar leasanna na saoránach. Áirítear leis freisin na himeachtaí spórtúla agus cultúrtha úd arna n-ainmniú ag an Aire Cumarsáide, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus an Chomhshaoil amhail tábhacht mhór a bheith ag baint leo don tsochaí.³
- 3.2 In ainneoin an mhéid thuas, aithníonn an BAI gur cinneadh eagarthóireachta é an breithniú faoin méid arb imeacht ard-inspéise don phobal é, a ghlacfar ar bhunús cás ar chás ag craoltóir. Is ar an bhfáth sin a fhéachfaidh an BAI, agus aon ghearán a fhaightear i ndáil leis an gCód Cleachtais seo á bhreithniú aige, do na critéir eagarthóireachta a úsáideann an craoltóir agus do na tréithe a leagtar amach in alt 3.1.

4. Cláir ghinearálta nuachta

- 4.1 Is í an bhuntréith a bhaineann le clár ginearálta nuachta ná go mbaineann imeachtaí is scéalta móra leis agus go bpléitear ann níos mó ná ábhar amháin nó imeacht amháin i rith an chláir.
- 4.2 Ní chumhdaíonn sé sleachta gearra a chur le chéile agus cláir a dhéanamh díobh ar mhaithe le cuspóirí siamsaíochta.

5. Sleachta a úsáid

Tiocfaidh cleachtadh an chirt chun tuairiscí gearra nuachta a tháirgeadh faoi réir na gcoinníollacha seo a leanas:

- 5.1 Is féidir le craoltóir teilifíse ar deonaíodh an ceart rochtana chuige na codanna den chlár a roghnú go saorálach ar mian leis a chraoladh i dtuairisc ghearr nuachta. Ní féidir úsáid a bhaint as na sleachta ámh chun cláir a chur le chéile chun críocha siamsaíochta.
- 5.2 Braithfidh fad ceadaithe na dtuairiscí gearra nuachta ar an méid ama a theastaíonn chun an scéala mór a chur in iúl, ach níor chóir go mairfidís ní b'fhaide ná 90 soicind seachas le comhaontú idir na craoltóir agus sealbhóir na gceart.
- 5.3 Ní thiocfaidh an ceart chun úsáid a bhaint as sleachta gearra nuachta aníos nó go mbíonn an t-imeacht óna dtagann na sleachta gearra tagtha chun críche.
- 5.4 Is féidir úsáid a bhaint as sleachta gearra nuachta ar feadh chomh fada agus ar scéala móra iad. Ní féidir na sleachta a dhíol ámh, agus cé gur féidir iad a áireamh le cartlann an chraoltóra a bhain leas as na sleachta úd, caitheann bearta bheith i bhfeidhm chun a chinntiú nach ndíoltar nó nach n-athúsáidtear iad tar éis a n-ábharthacht mar scéala mór bheith tagtha chun críche.
- 5.5 An craoltóir a bhaineann tairbhe as an gceart chun sliocht gearr nuachta a úsáid; aithneoidh siad an fhoinse go soiléir, murab indéanta é sin ar chúiseanna praiticiúlachta.
- 5.6 Is féidir úsáid a bhaint as sleachta gearra nuachta i gcláir ghinearálta nuachta amháin, agus i seirbhísí meán closamhairc ar éileamh, má thairgtear an clár céanna ar bhunús iarchurtha leis an soláthróir seirbhíse meán céanna.
- 5.7 Ní chuirtear srian leis na coinníollacha a leagtar amach sa Chód Cleachtais seo d'úsáid sleachta gearr nuachta ar chraoltóirí agus sealbhóirí na gceart ó theacht ar chomhaontuithe nuair nach sáraíonn na comhaontuithe sin cuspóirí leas an phobail an chóid chleachtais seo ná cearta shealbhóirí na gceart.

6. Gearáin

Breithneoidh an BAI gearáin ó chraoltóirí i ndáil leis an gCód Cleachtais seo. Caitheann na gearáin bheith scríofa agus caitheann sonrú leo an bealach ina gcreideann an gearánaí gur dealraíodh gur tharla neamh-chomhlíonadh, le tagairt faoi leith don Chód Cleachtais seo agus le tagairt don chraolachán ábhartha.

Sa chás go gcreideann an BAI go bhfuil fianaise ann de neamh-chomhlíonadh dealraitheach leis an gCód Cleachtais seo, is amhlaidh a thabharfar aghaidh ar an ábhar i gcomhthéacs Bheartas Comhlíonta agus Forfeidhmíthe an BAI. Ní bhainfidh cinneadh an BAI ach amháin le comhlíonadh an Chóid Chleachtais seo agus ní dhéanfaidh an BAI eadránú sna haighnis idir craoltóirí agus sealbhóirí na gceart.

Tiocfaidh an Cód Cleachtais seo i bhfeidhm ón 1 Meán Fómhair 2017.